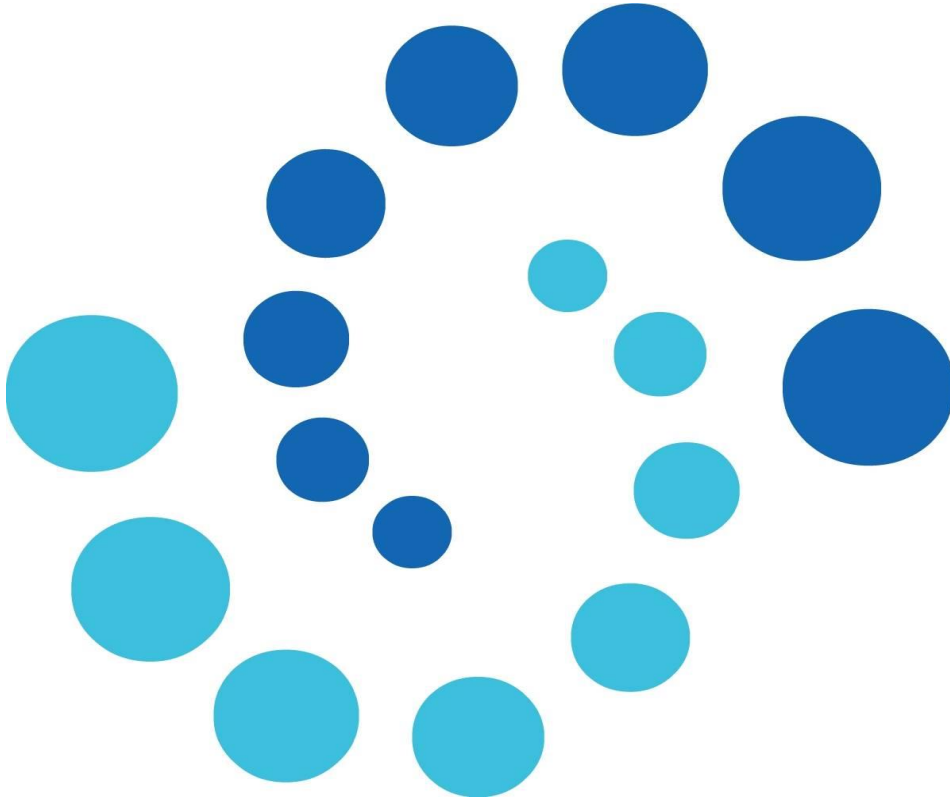

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

The Journal of Limitless Education and Research

Aralık 2016
Cilt 1, Sayı 1

December 2016
Volume 1, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Aralık 2016, Cilt 1, Sayı 1
The Journal of Limitless Education and Research
December 2016, Volume 1, Issue 1

Sahibi

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Owner

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi,
Türkiye

Editör

Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Editor in Chief

Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye

Bölüm Editörleri

Dil Eğitimi

Dr. Süleyman Erkam SULAK
Dr. Serpil ÖZDEMİR

Language Education

Dr. Süleyman Erkam SULAK
Dr. Serpil ÖZDEMİR

Fen Eğitimi

Dr. Yılmaz KARA

Science Education

Dr. Yılmaz KARA

Matematik Eğitimi

Dr. Burçin GÖKKURT
Dr. Neslihan USTA

Mathematics Education

Dr. Burçin GÖKKURT
Dr. Neslihan USTA

Sosyal Bilgiler Eğitimi

Dr. Ayşegül TURAL

Social Studies Education

Dr. Ayşegül TURAL

Sınıf Eğitimi

Dr. Muamber YILMAZ
Dr. Yasemin KUŞDEMİR

Primary Education

Dr. Muamber YILMAZ
Dr. Yasemin KUŞDEMİR

Eğitim Bilimleri

Dr. Sema SULAK
Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Educational Sciences

Dr. Sema SULAK
Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Eğitim Teknolojisi

Dr. Ayşe Derya IŞIK

Educational Technology

Dr. Ayşe Derya IŞIK

Güzel Sanatlar Eğitimi

Dr. Seçil KARTOPU

Arts Education

Dr. Seçil KARTOPU

Dil Uzmanı

Dr. Serpil ÖZDEMİR

Philologist

Dr. Serpil ÖZDEMİR

Yabancı Dil Sorumlusu

Dr. Tuğba UYGUN

Foreign Language Specialist

Dr. Tuğba UYGUN

İletişim

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği
74100 BARTIN - TÜRKİYE
e-posta: editor@sead.com.tr

Contact

Limitless Education and Research Association
74100 BARTIN - TURKEY
e-mail: editor@sead.com.tr

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda
iki kez yayımlanan hakemli bir dergidir.

Journal of Limitless Education and Research
(J-LERA) is a refereed journal that is published
twice a year.

Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Dr. Ayşe Derya IŞIK

Sınırless Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 1, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 1, Issue 1

Yayın Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

- Prof. Dr. Ahmet ARIKAN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN, Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKKILIÇ, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati AKYOL, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT, Orta Doęu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ, İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Emre ÜNAL, Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Susar KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halis Demir Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER, Gazi Üniversitesi

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 1, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 1, Issue 1

Hakem Kurulu (Review Board)

- Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Muammer Yılmaz, Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin UYSAL, Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR, Kırıkkale Üniversitesi

Değerli Okuyucular,

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği kuruluşunun ilk yılında, “Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD)” adıyla dergi yayınlama kararı almıştır. Derginin öncelikli amacı, sınırsız eğitim ve araştırma anlayışıyla eğitimin tüm yönlerine hem bilimsel hem de uygulamaya yönelik katkı sağlamaktır. Bu süreçte bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmak, eğitimde teori ve uygulamayı birleştirmek, kuramsal ve uygulamalı bilgileri alanda kullanmak, yorumlamak, yeni bilgiler üretmek ve bunları yayınlamak önemlidir. Güçlü bir eğitim yapısı oluşturmak, eğitimin niteliğini ve verimliliğini artırmak için nitelikli yayınlar yapmak gerekmektedir.

Bu anlayışla hazırlanan Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin amacı;

- *Eğitim alanında uluslararası düzeyde nitelikli yayınlar yapmak,*
- *Eğitim alanını geliştirecek bilimsel araştırma ve çalışmalara öncelik vermek,*
- *Eğitimde yeni yöntem ve teknikleri içeren bilimsel çalışmaların yayılmasını desteklemek,*
- *Nitelikli yayınlarla eğitim biliminin gelişmesine ve niteliğinin artmasına katkı sağlamak,*
- *Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise, yükseköğretim ve yaygın eğitim kurumlarda eğitim-öğretim sürecinin geliştirilmesine çalışmak,*
- *Nitelikli ve donanımlı, mesleğindeki yenilikleri ve gelişmeleri izleyen, çağdaş bilimin gerektirdiği ölçütlere uygun öğretmenler yetiştirmeye katkı sağlamak,*
- *Bilimsel araştırmaların sonuçlarının okullarda uygulanabilir olduğunu göstererek öğretmenlerde mesleki gelişimi sağlamak,*
- *Sınırsız eğitim ve araştırma hakkında öğrenci, okul ve öğretmenlere farkındalık kazandırmak,*
- *Ülkemizde tarih, güzel sanatlar, kültür, çevre, doğal zenginliklerin gelişmesine katkı sağlayacak eğitim içerikli çalışmaları yayınlamak, olarak belirlenmiştir.*

Aralık 2016’da ilk sayısı okuyucularla buluşan Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi’nde (SEAD) eğitimin bugününe ve geleceğine ışık tutacağına inanılan araştırmalara ve bilimsel makalelere yer verilmiştir.

Derginin, eğitim alanına önemli açılım ve katkılar getirmesini diliyoruz.

Başarı dileklerimizle ve saygılarımızla,

SINIRSIZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 1, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 1, Issue 1

İÇİNDEKİLER

Firdevs GÜNEŞ

Bilgiden Beceriye Sınırsız Eğitim

Limitless Education from Knowledge to Skill

1-19

Ayşe Derya IŞIK

Mobil Öğrenmeden Sınırsız Öğrenmeye

From Mobile Learning to Limitless Learning

21-31

Serpil ÖZDEMİR

Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Öyküleyici ve Bilgilendirici Metinlerin Okunabilirlik Durumu

Readability Status of Narrative and Informative Texts in Fifth Grade Turkish Textbook

33-46

Yasemin KUŞDEMİR

Okuduğunu Anlamada “Tahmin Etme” Stratejisinin Rolü

The Role of ‘Prediction Strategy’ in Reading Comprehension

47-63

Muamber YILMAZ, Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR, Songül AKLAR

Öğretmen Olmanın Standartları

The Standards for Becoming a Teacher

65-79

Seçil KARTOPU

Türkiye’de Görsel Sanatlar Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmalarının Betimsel İncelemesi

Investigation of Post Graduate Dissertation Workouts Made in Visual Arts in Turkey

81-98

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi
Cilt 1, Sayı 1, 47-63
The Journal of Limitless Education and Research
Volume 1, Issue 1, 47-63

Okuduğunu Anlamada “Tahmin Etme” Stratejisinin Rolüⁱ

Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR

Kırıkkale Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
yaseminkusdemir40@gmail.com

Özet:

Okuduğunu anlama, okunan metinden anlamın çıkarılması ve zihinde yapılandırılmasıdır. Okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesinde, okuma sürecinde kullanılan stratejiler önemli bir yere sahiptir. Ön bilgilerin harekete geçirilmesi, okuma amacının belirlenmesi, tahmin yürütme, not alma, sesli/sessiz okuma, özet çıkarma, konu/ana fikir ayrımını yapma, sorgulama, çıkarım yapma vb. gibi stratejiler iyi bir okurun okuma sürecinde kullandığı stratejilerden bazılarıdır. Bunlardan biri de “tahmin etme” stratejisidir. Tahmin etme, bazı delil ve verilere dayanarak ileride olabilecek bir durumla ilgili kestirimde bulunmaktır. Tahmin yapabilmek, okumak için bir sebep verir; neyin doğru olup olmadığını bulmaya yarar. Tahminler metin içinde yol gösterici rehber noktalar gibi hizmet verir. Öğrenciler tahminde bulduklarında okumak için bir amaç ortaya koyarlar ve ne okuyacakları ile ilgili beklentiler ortaya çıkar. Okuma öncesinde yapılan tahminler öğrenciye kendisi için bir okuma planı geliştirme ve konu hakkında tartışabilme fırsatı vermektedir. Öğretmenlerin okuma çalışmalarına başlamadan önce gerek soru-cevap yoluyla, gerek resim inceleme ve anahtar kelimeler aracılığıyla öğrencinin metinle ilgili tahminlerini sınıfla paylaşması, yazması, anlatmasına imkân vermesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Tahmin Etme, Okuduğunu Anlama, Anlama Stratejileri

The Role of ‘Prediction Strategy’ in Reading Comprehension

Abstract:

Reading comprehension is deduction of meaning from the text and the structuring of it in the mind. Strategies used in the reading process have an important place in the development of reading comprehension skills. Strategies such as activating preliminary information, determining the purpose of reading, forecasting, taking notes, summarizing, subject/main idea distinction, questioning, inferring, etc. are some of the strategies used by a good reader in the reading process. One of these is the "prediction" strategy. Prediction is making an estimation based on some evidence and data, on a possible future situation. Prediction gives a reason to read; it is used to find out what is right and what is wrong. Predictions serve as guiding points within the text. Students put forth a purpose to read when they make predictions, and expectations arise about what they will read. The predictions made prior to the reading give the student the opportunity to develop a reading plan for him/her and to discuss the topic. Before the teachers begin their reading studies, they should enable students to share, write and explain their predictions about the text through question-answers and through picture analysis and key words.

Keywords: Predicting, Reading Comprehension, Reading Comprehension Strategies

ⁱ Bu çalışma, yazarın 2014 yılında tamamladığı doktora tezinin bir bölümünün yeniden düzenlenmesi ve güncelleştirilmesinden oluşmuştur.

1. Giriş

Okumak, insana yaşadığı toplumu ve dünyayı tanıma fırsatı veren, kendi duygu ve zihin becerilerini geliştirmesini sağlayan bir dil becerisidir. Okuyucunun iç dünyasını zenginleştiren okuma, aynı zamanda bir öğrenme aracıdır. Okuma becerisinde yeterli ve maharetli olan okuyucular, öğrenme, düşünme, kavrama ve iletişim gibi pek çok hususta da başarılıdırlar. Okuma, temel bir dil becerisi olarak ilkökulda başlamasına rağmen insanın tüm yaşamına damga vurmaktadır. Okuma başarısı, okuma süresi, okuma alışkanlığı, okuma amacı, okuma tutumu ve motivasyonu insanın tüm akademik hayatını etkilemektedir. Bu durum, okuma eğitimi ve okuma öğrenme sürecinin dikkatle tasarlanmasını ve yapılandırılmasını gerektirmekte, yapılan uygulamaların verimli bir şekilde gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Okuma eyleminden gaye anlamaktır. Okuduğunu anlama, metnin okunması esnasında anlamın çıkarılması ve bu anlamın yapılandırılmasıdır(Reutzel ve Cooter, 2009: 154). Anlama ve kavramayla sonuçlanmayan, öğrenmeye hizmet etmeyen okuma süreci başarılı sayılamaz. İlkokul yıllarından itibaren okuma-yazma öğretimiyle birlikte esas olan okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitim verilmelidir. Bir okuyucu olarak öğrenciye okuma sürecinde kullanabileceği yöntem ve tekniklerin öğretilmesi gerekmektedir. Acaba maharetli bir okuyucu bu süreçte hangi strateji, yöntem ve teknikleri nasıl kullanmalıdır? Okullarda öğrencilerin okuduğunu anlama düzeyini artırmak için neler yapılmalıdır? Öğrencinin okuduğu bir metni anlayıp anlamadığını belirleyebilmek için aşağıdaki soruların cevaplarının araştırılması gerekmektedir (Çiftçi, 2007: 65):

1. Metnin konusunu belirleyebiliyor mu?
2. Metnin ana fikrini bulabiliyor mu?
3. Metnin ana fikrini destekleyen yardımcı fikirleri seçebiliyor mu?
4. Anlamı bilinmeyen kelime, deyim, kavram ve kelime gruplarının anlamlarını doğru tahmin edebiliyor mu?
5. Paragraflar arasında konuların değiştiğini fark edebiliyor mu?

Tompkins'e göre (2006: 223) okuyucunun metni anlayabilmesi için “metni incelemesi, metne göz atarak ön bilgilerini kullanabilmesi, metnin uzunluğu ve yapısını incelemesi, tahminler yapması, metni kendi tecrübeleriyle ilişkilendirmesi, metindeki önemli fikirleri belirlemesi, özet oluşturması ve metni değerlendirmesi gerekmektedir. Okuduğunu anlama becerilerinin gelişmesi için iyi okuyucuların kullandığı pek çok strateji ve yöntem

bulunmaktadır. Bunlar okuma sürecindeki kullanım amacı, uygulama tarzları ve okunan metnin özelliklerine çeşitlilik göstermektedir. Okumanın aşamaları ve bu süreçte kullanılan yöntem ve stratejiler aşağıda özetlenmiştir:

1. Okuma Öncesi: Gözden geçirme, ön bilgileri harekete geçirme, okuma amacını belirleme ve tahmin etme (Gunning, 2005).
2. Okuma Anı: Akıcı okuma, anlamayı kontrol etme (Akyol, 2013), tahmin etme, sorgulama (Güneş, 2013, 227), not alma, ana fikri bulma, metnin altını çizme.
3. Okuma Sonrası: Okunan metni özetleme, metni değerlendirme çıkarım yapma (Akyol, 2013), soru sorma, tahminleri değerlendirme, yeniden anlatma.

Bir metni okuyan öğrencinin anlama kabiliyetini geliştirmesi için okuma öncesinde, okuma sırasında ve okuma sonrasında strateji kullanmayı alışkanlık haline getirmesi, öğretmenin bu stratejileri sınıfta etkinlikler yoluyla göstermesi, kullanımını desteklemesi gerekmektedir.

2. Okuduğunu Anlama ve “Tahmin Etme”

Bir metni okumaya başlamadan önce yapılması gereken ön çalışmalar vardır. Bu çalışmalar okunan metnin daha iyi anlaşılması için ön koşul olarak da değerlendirilebilir. Öğrencinin yaşam tecrübeleri, diğer derslerden, önceki okuma ve gözlemlerinden öğrendikleri “ön bilgi” olarak değerlendirilmelidir. İyi bir okur olarak öğrenci, yeni bir metinle karşılaştığında var olan “ön bilgi”sini kullanabilmelidir. Öğrenci, “ön bilgi”yi nasıl kullanacağını, etkinlikler yoluyla ve öğretmenin örnek uygulamaları aracılığıyla öğrenebilir. Bu aşamada bir diğer husus ise okunmadan önce “metne göz atmak”tır. Göz atmak, öğrencinin metnin ana ve alt başlıklarını, resimleri, yazar adını, varsa koyu-altı çizili verilmiş bölümleri, paragraf sayısını birkaç dakika içinde incelemesidir. Bu sayede küçük okurların metinle ilgili hızlı bir değerlendirme yapmaları sağlanabilir. “Başarılı okuyucular, okuyacakları metinle karşılaştıklarında metni; uzunluk, yapı, karmaşıklık düzeyi, okuma amacına göre öncelikli okunması gereken bölümler, vb. açısından bir değerlendirerek okuma süreciyle ilgili bir plan oluşturmaktadırlar. Bazen bu ilk göz gezdirme sürecinde metnin okunmasına gerek olmadığı kararı verilebilir”(Pressley ve Gaskins, 2006).

Okuma öncesinde anlamaya hizmet eden stratejilerden biri de “tahmin etme”dir. Tahmin, bir konu hakkında önceden düşünülen şeydir. Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğünde tahmin; “akla, sezgiye veya bazı verilere dayanak olabilecek bir şeyi, bir olayı önceden

kestirme” olarak açıklanmaktadır (www.tdk.gov.tr). Tahmin etme, bir şeyin olabilmesine yönelik fikir yürütmedir. Öğrencilerin tahmin edebilme becerilerini geliştirmek, onlara tahminde bulunma ve bu tahmini ifade etme fırsatı sunmak neden önemlidir? “Tahmin etme becerisi, öğrencilerin belirli bir durum ya da iş karşısında karşılaşacakları zorluk ya da kolaylıkları önceden görebilmelerini sağlayarak buna göre çalışmalarında düzenleme yapma imkânı sağlar” (Desoete ve Roeyers, 2002; Akt: Karaman, Şahin, Durukan, 2014, 191)

Tahmin etme, öğrencilerin, metinde daha sonra ne olacağı veya yazarın ne söyleyeceği yönünde beklentiler yarattığı bir okuma stratejisidir (The Institute of Education Sciences, 2010: 41). Bir metni okuma ve anlama süreci içinde tahmin etme; okuma öncesi metinle ilgili bazı varsayımlara dayanmaktadır. Güneş’e (2009) göre “tahmin etme, metnin başlığından, görsellerden, anahtar kelimelerden yararlanarak, metin türüne, biçim ve görünüm özelliklerine dayanarak, metnin içeriği hakkında hipotezler oluşturma işlemidir”. Tahminde bulunma, insana içsel bir gerilim ve tatmin edici bir sona ulaşmak için destek olurken bir soruya verilecek cevap için doğru kitabı seçmeye yardım eder. Okumak için bir sebep verir; neyin doğru olup olmadığını bulmaya yarar. Tahminler metin içinde yol gösterici rehber noktalar gibi hizmet verir. Basit bir ifadeyle, iyi okuyucular tahminde bulunur. Öğrenciler tahminde bulduklarında okumak için bir amaç ortaya koyarlar, ne okuyacakları ile ilgili beklentiler ortaya çıkar. “Öğrencilerin tahminlerini yaparken ve gözden geçirirken, metin ile etkileşimleri gerekir. Okuma öncesi etkinliklerde, yeni metnin konusu ışığında önceden okunan metinlerdeki bilgiler gözden geçirilmelidir ve bu bilgiler yeni metne yansıtılmalıdır. Öğrencileri, okurken kavramsal olarak karşılaşacakları fikirlere hazırlamak için yeni öğrenecekleri ile bildikleri arasında bağ kurmalarına yardımcı olunmalıdır (Kelley ve Clausen-Grace, 2007: 79; Çakıcı ve Altunay, 2006). Bunu sağlayacak olan ise okuma öncesinde kullanılacak bir strateji olan tahmin etmedir. Okuyucuların bir sonraki olayı, eylemi yahut fikri tahmin ettiği bu süreç, metin okunmadan önce metnin konusu hakkında fikir yürütülen bir stratejidir. Tahmin etme; öğrencilerin metni gözden geçirmeleri sonrasında, metnin konusu, teması, tipi ya da diğer başka bilgiler vasıtasıyla ulaşılabilir olan geçmiş bilgileri temel alarak hipotezler ortaya koymalarıdır. “Metnin ana başlığının, bölüm başlıklarının incelenmesi, resimler, tablo ve şekillerde verilen ek bilgiler ve benzeri ipuçları “en iyi tahmini” yapmak için kullanılabilir” (Block vd., 2004: 115; Reutzel ve Cooter, 2009: 193). “İyi okuyucular okuma öncesinde okuma amacını belirler, neden okuması gerektiğini anlar ve uygun strateji seçerler. Okuma sırasında, beklenti oluşturur ve tahmin eder, güçlükler yaşadığında iyileştirme stratejileri kullanır, bağlamdan yararlanarak yeni kelimelerin anlamını öğrenir, anlamayı izler, yeni ve eski bilgileri organize eder, okuduğuna tepki verir”

(Kuruyer ve Özsoy, 2016: 782). Öğrenciler tahminde bulduklarında, daha sonra metinde neyle karşılaşabilecekleri konusunda beklenti oluşturmakta, muhtemel durumları kestirerek metinden öğrenmeyi umdukları bilgileri kendilerine göre düzenleyebilirler. Okuduğunu alama stratejisi olarak tahmin etme genel olarak şu süreçleri içermektedir (Klingner, Vaughn ve Boardman, 2007: 140; Akt: Özyılmaz, 2010: 37):

1. Öğrencilere konu ile ilgili ne bildiklerinin sorulması,
2. Tahmin yapmadan önce başlığın nasıl okunacağı ve metnin nasıl gözden geçirileceğinin öğretilmesi,
3. Öğrencilere tahminlerinin sorulması,
4. Tahminlerini okuma sürecinde, metinlerle karşılaştırmaları,
5. Okuma sonunda tahminlerinin doğruluğunu kontrol etmeleri,
6. Tahmin etmenin kendilerine ne gibi yarar sağlandığının öğrenilmesi

Metni göz gezdirme stratejisinin kullanılmasının ardından ön bilgiler yardımıyla okuma öncesinde metinle ilgili tahminlerde bulunulabilir. Metnin türü, metnin içeriği, metnin konusu hakkında tahminlerde bulunmak hem okuyanın ön bilgilerini okuma ortamına getirmesine katkı sağlar hem de dikkatini okuduğu metne vererek okuma yapmasını sağlar (Tuna, 2016: 27).

“Öğretmen sesli düşünme sürecini kullanarak başlığın nasıl okunacağını, (bilgi verici metinlerdeki grafik ve başlıklar) herhangi bir görsel öğenin nasıl değerlendirileceğini gösterir; metinle ilgili tahminde bulunur. Önceden belirlenmiş birkaç okuma bölümünü gösterdikten sonra öğretmen tahminini doğrular veya düzeltir. Öğretmen, metin okunduğunda öğrencilerine tahminlerine tekrar bakmaları, onu onaylamaları ya da düzenlemeleri yönünde rehberlik edebilir. Öğrenciler tahmin etme ve göz atma aşamalarını tek başlarına yapmaya başladıklarında veya buna alıştıklarında bu durum okuma dersinin sıradan bir parçası haline gelmiş olacaktır” (Carnine vd. , 2006: 222)

Öğrencilere okunacak metne nasıl göz atacakları öğretilmelidir. Metne göz atma konusunda öğrenciyi yönlendirmek ve cesaretlendirmek için sorular oldukça etkili araçlar olarak kullanılabilir. Sorular, öğrenciden düşünmesini talep eden, cevaplar yoluyla öğrencinin ön bilgileri hakkında ipucu veren, mukayese gücünü hâkim kılan anahtarlar olarak görülebilir. Öğretmenlerin etkili bir soru sorma sürecinin gerçekleştirebilmeleri için öğrencilerin hem doğru hem de yanlış yanıtlarıyla ilgilenmeleri de gerekmektedir. Öğrencileri bu süreçte etkin tutma, farklı öğrencilerin düşüncelerini ele alarak düşüncelerdeki farklılıkları ve nedenlerini anlamaları için öğrencilere ek sorular sorma vb. öğretimle ilgili stratejileri kullanmaları önem taşımaktadır (Özaltun Çelik ve Bukova Güzel, 2016: 366). Metin okunmadan önce öğretmenin öğrencilere soracağı sorular metinle ilgili tahmin yürütme becerilerinin gelişiminde önemli bir role sahiptir.

“Öğretmenin tahmine veya çıkarıma yönelik bir soru sormasıyla başlamakta, öğrenciden alınan cevaba göre öğretmen, öğrenciye vereceği desteği ayarlamaktadır. Öğrencinin istenilen cevaplar verememesi durumunda öğretmen öğrenciye ipucu sağlamakta, yeniden tahmin etmesini veya çıkarım yapmasını istemektedir. Öğrencinin yapılandığı anlama göre öğretmen yeni bir tahmin veya çıkarım sorusu sormakta veya açıklama, sesli düşünme ve modelleme ile öğrenciye yardım sağlamaktadır” (Ateş, 2010: 255).

Tahmin etme sürecinde öğretmenin, öğrencilere metinle ilgili soru sorması, metnin okunan paragrafının özetlenmesi, gerekli açıklamaların yapılması için yeni soruların sorulması, metnin daha sonraki paragraflarında neler olabileceğinin tahmin edilmesi için öğrencilere yol göstermesi gerekir. Öğrenciler metnin tamamını okumadan önce metinle ilgili bazı özellikleri kullanarak, metnin ne hakkında olacağı ile ilgili bir tahmin yazmalıdırlar. İdeal olan, tahminin başlığın yanına yazılmasıdır ki böylece öğrenciler tahminde bulunmaya alışsınlar ve öğretmen de gerçekten böyle yapıp yapmadıklarını kolayca kontrol edebilir (Duke ve Pearson, 2002: 225; Castilleja, 2012: 24). Tahmin etme sürecini desteklemek için öğretmenin metin okunmadan önce sorabileceği sorulara örnek olarak şu sorular verilebilir:

1. Okuduğun metnin üzerindeki resim neler görüyorsun?
2. Metnin başlığını inceledin mi?
3. Neden bu başlık kullanılmış olabilir?
4. Böyle bir başlığa sahip olan metnin konusu ne olabilir?
5. Biraz sonra okuyacağımız bu metnin türü ne olabilir?
6. Yazar bu metni neden yazmış olabilir?
7. Buradaki başlık veya resimle ilgili bir bilgin var mı?
8. Başlık ve resim birlikte sana ne anlatıyor?

Bu sorular öğrenci seviyesine, konuya ve öğrenci sayısına göre çeşitlendirilebilir. Tahmin etme sürecinde öğretmenin tepkisi ve süreci yönetme biçimi oldukça önemlidir. Verilen cevapların, dile getirilen fikirlerin ve yürütülen tahminlerin doğruluk/yanlışlık açısından değerlendirilmemesi gerekir. Esas olan öğrencinin okuyacağı metne yönelik kestirimde bulunabilmesi, bunu alışkanlık haline getirmesi ve metni okurken tahminlerin doğruluğunu kontrol edebiliyor olmasıdır. Tahmin etme stratejileri, okuma öncesinde metnin içeriği hakkında öğrenciyi düşünmeye sevk eder. Okunacak metin hakkında mantıklı tahminlerde bulunmak için daha önceden yapılan çalışmalar vasıtasıyla öğrendiklerine ve tecrübelerine güvenmelidir. Tahmin etme sürecinde henüz doğru olup olmadığı belli olmayan bazı seçenekler vardır. Ancak bu seçenekler boş bir zihinle yahut bir beklenti olmadan yapılmaz. Aksine metinle ilgili en olabilecek ihtimal üzerinde kafa yormaktır. Tahminler okuyucuların önceki bilgileri ile

öğrenilmekte olan bilgileri arasında bağlantı kurmalarına yardımcı olduğundan böyle bir şema gelecek öğrenmelere temel atar ve okuyucunun zihninde yeni imgeler oluşturmasını sağlar.

Tahminde bulunma ve çıkarımda bulunma birbirleriyle ilişkilidir; çıkarımda bulunurken okuyucunun ne yaptığına bakmak faydalı olabilir. Çıkarım yapan bir okuyucu şunları yapmaktadır (Kelley ve Clausen-Grace, 2007: 80):

- Bir soru sorar ve metinde bir şeyi merak eder.
- Metindeki delilleri dikkate alır.
- Metindeki deliller hakkında bildiklerini düşünür.
- Metindeki ipuçlarını ve metin hakkında sahip oldukları geçmiş bilgileri kullanarak metinle ilgili özgün sorulara cevap vermeye çalışırlar.

Öğrencilerin, okuduğu metinle ilgili tahmin yürütme ve çıkarım yapmayla ilgili yaşadığı öğrenme sorunlarının pek çok sebebi olabilir. İlk olarak, pek çok genç okuyucu kişisel olarak oluşturulmuş, metne dayanmayan yorumlarına o kadar fazla güvenirler ki, kendi düşüncelerini yazarın düşünceleri ile daha yakınlaştıracak olan gerçekleri ya da sebep-sonuç ilişkilerini göz ardı ederler. Bu öğrenciler kendi yorumlamaları ile çelişen basılı delilleri reddedebilirler. Tahmin etme öğrencilere öğretilirken çok aşına olunmayan veya içinde pek çok sonucun muhtemel olduğu metinler seçilebilir (Otero ve Kintsch, 1992; Akt: Block, Rodgers ve Johnson, 2004: 114; The Institute of Education Sciences, 2010: 32).

Öğrenciler metne göz atarak ve not alarak anlama becerilerini uygulayamadıkları zaman, metinle ilgili ipucu vermek ve düzeltmeler yapmak gerekir. Bu tür çalışmalar yapılmadığında pek çok öğrenci kendi anlama sürecinin farkına varmadan okumayı sürdürür. Yeterli uygulama ile öğrencinin metindeki ana fikre ulaşması sağlanabilir. Öğrenciler bu tarz uygulamalara devam ettikçe, yazdıkları tahminler sadece ana fikir ile sınırlı kalmaz, aynı zamanda iyi okuyucular tarafından genellikle uygulanan üst düzey düşünme becerilerini de gösterebilirler.

Okuyucunun, okuyacağı bir metinle ilgili tahminde bulunma sürecinde izlemesi gereken adımlar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Kelley ve Clausen-Grace, 2007: 82) :

1. *Metnin ana başlığı ve bölüm başlıkları incelenir, kullanılır. Tahminde bulunmak için kitabın ön ve arka kapakları kullanılır.*
2. *Tahminde bulunmak için resimler, fotoğraflar ve şekiller incelenir, üzerindeki açıklamalar kullanılır.*
3. *Okuma yaparken cevapları bulunabilecek olan soru listesi hazırlanır.*
4. *Metin veya kitabın konusu hakkında hali hazırda olan bilgiler kullanılır.*

5. Metnin yazarı, türü ve yapısı hakkında bilinenler ortaya konulur.
6. Var olan anlamlı bağlantılar belirlenerek kullanılır.
7. Metindeki bir karakter hakkında bilinenler kullanılır.

Okunacak bir metinle ilgili tahmin yürütme okuma anında metne olan merakı ve ilgiyi artırır. Tahmin yaparken öğrenciler hali hazırda neyi bildiklerini düşünürler ve biraz sonra okuyacakları metinde daha sonra neler olabileceği ile ilgili varsayımlar yürütmek için diğer ipuçları ile birlikte bu bilgileri kullanırlar. Tabi ki yapılan tahminin metinle ne kadar örtüştüğünü görebilmek için öğrenci metni sonuna kadar okumalıdır. Öğrencinin tahminde bulunmasını kolaylaştırmak için kullanılan ipuçlarının güvenilir olması gerekmektedir. Okuma öncesinde ve okuma sırasında okuyucunun kullanabileceği bazı ipuçları Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1

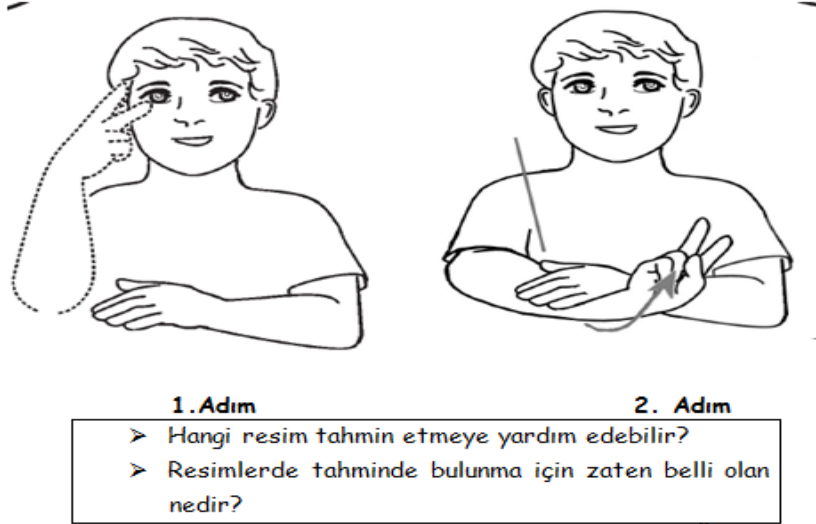
Tahmin Etme İçin Okuma Öncesi Kullanılabilecek İpuçları

Düşüncelerle İlgili İpuçları	Görsellere Yönelik İpuçları	Dilbilgisiyle İlgili İpuçları
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Başlık ✓ İçindekiler ✓ Metnin Özeti ✓ Konu Cümlesinin Verilmesi ✓ Okuma Amacının Belirtilmesi ✓ Anahtar Kelimelerle Çalışma ✓ Metin Türlerinin Tanıtımı ✓ Metne Göz Atma ✓ Hikâye Haritası 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resim ✓ Grafik ✓ Şema Ve Çizimler ✓ Yazı Karakterlerinin Farkı ✓ Listeler ✓ Altı Çizili Bölümler 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bağlaçlar ✓ Tekrarlamalar

(Ülper, 2010; Güneş, 2007; Akyol, 2007a; Rasinski vd. , 2010)’ den düzenlenmiştir.

Tablo 1’de verilen ipuçlarının her biri en iyi tahmini yapmada okuyucuya ciddi destek sağlar. Tahmin etme stratejisinin öğrenciye öğretilmesi esnasında öğretmenin yapması gereken ilk şey metnin ana fikrini belirlemektir. Zaten tahmin yürütmeye nihai amaç öğrencinin okuduğu metindeki ana fikre ulaşabilmesidir. Sınıf içinde yapılabilecek bazı basit uygulamalar şunlar olabilir: Metni okumadan önce ana fikir üzerinde öğrencilerle yapılacak konuşmalar; öğrencilerin yaşam tecrübeleri üzerinden metin içeriğiyle ilgili fikir yürütmeleri; metin okunmaya başladıktan sonra yarıda kesilerek metnin sonuyla ilgili tahminlerin alınması; kelime ve paragrafların derinlemesine incelenmesi ve öğrencilerin okuma tamamlandıktan sonra çıkarımlarının paylaşılması.

Tahmin etme sürecinde temel dayanak metni okumadan önce verilen ipuçlarının ve ön bilgilerin kullanılmasını sağlamaktır. Araştırmalar ve eğitim uygulamaları okuma ve öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere metni kendi geçmiş bilgilerine bağlayacak ve düşüncelerini genişletecek biçimde stratejileri ayarlamayı öğretmenin zor olduğuna işaret etmektedir (Coyne vd. , 2009: 243). Şekil 6’da tahmin etme sürecini kolaylaştırdığı düşünülen iki durum örneği verilmektedir.

Resim – 1.

Resim -1’de okuma öncesi verilen ipucunun tahmin etmeyi kolaylaştırması veya zorlaştırması anlatılmaktadır. Metinle ilgili ipucunun çok kolay verilmesi öğrencinin fikir yürütmesine ve çaba göstermesine gerek kalmadan hızlı tahmin yapmasına sebep olabilir. Bu başlangıçta çocuğa cesaret verir ancak zamanla tahminde bulunma sıradan hale gelir, merak duygusunu köreltir. Zaman içinde metin içeriğine uygun olarak ipuçları kolaydan zora doğru ilerlemeli çocuğun okuma heyecanını artıracak, geçmiş bilgilerini ustaca kurcalamaya yöneltecek biçimde düzenlenmelidir.

Tahmin etme ve önceki bilgilerin harekete geçirilmesi üzerinde yürütülen araştırmalarda, hikâye edici metinlerde tahmin etme düzeyinin bilgilendirici metinlere göre yüksek olduğunu göstermektedir (Duke ve Pearson, 2002: 212). Bilgilendirici metinlerin, hikâye edici metinlere göre zor olduğu varsayılır çünkü hem yapı hem de içerik özellikleri ile öğrenciler bu metinlere daha yabancıdır. Bu sebeple bilgilendirici metinler, okuduğunu anlamada zorluk çekenler için okuduğunu anlamının önüne ilave engeller koyar. Yeni fikirlerin ve bilgilerin sunumu, yazarların fikirlerini yapılandırma biçimleri bilgilendirici metinleri hikâye edici metinlerden daha farklı kılmaktadır (Alexander ve Jetton, 2000; Akt: Block, Rodgers ve

Johnson, 2004: 93). Bilgilendirici metinlerde, hikâyelerdeki kalıplaşmış “mutlu son” ve bilinen hikâye yapısı –karakterler, mekân, problem ve çözüm- olmadığı için okuyucunun bu metinlerle ilgili yeni ve farklı tahmin yürütme yöntemleri geliştirmesi gerekir. Bu, okur için zor bir durumdur.

Tahminde bulunma sürecinde okuyucunun kendisinden kaynaklanan sorunlar da ortaya çıkabilir. Öğrenci geçmiş bilgilerini nasıl kullanacağını kavrayamamış olabilir. Metindeki delilleri fark edemeyen öğrencinin tahminleri metin içeriğinden uzak olabilir. Bilgilendirici metinlerdeki terimler ve yapı anlamayı zorlaştırabilir. Öğrencilere metin özelliklerini nasıl fark edecekleri ve kullanabileceklerinin öğretilmesi okuma öncesi becerilerin geliştirilmesinde önemlidir. Metin özelliklerinin farkında olmak ön ve arka kapaklara, başlık ve alt başlıklara, resim ve onların başlıklarına dikkat etmek öğrencilerin yapabileceği basit düzey çalışmalardandır. Örneğin okuma öncesi metne göz atıldığında yapışkan kâğıtlar kullanılarak bu kâğıtlara öğrencilerin tahminleri yazdırılabilir. Okuma tamamlandıktan sonra bu tahminler üzerinde tartışılarak bunların ana fikirle ilişkisi üzerine öğrenciler konuşturulabilir. Sınıflarda sesli düşünme etkinlikleri esnasında tahminde bulunma stratejisi ayrıntılı olarak öğretilir. Öğretmen öğrencilere tahmin etmenin ne anlama geldiğini sorarak sınıfça ortak bir tanım oluşturulabilir. Okunacak metinle ilgili her öğrencinin tahminleri alındıktan sonra bütün sınıf ile birlikte bir tahmin listesi oluşturulur.

3. Sonuç ve Tartışma

İlkokul öğrencilerinin okuma ve anlama becerilerine yönelik araştırmalar, inceleme ve gözlemler okuduğunu anlama stratejilerinin en çok okuma sonrasında kullanıldığına işaret etmektedir. Metin, öğretmen ve öğrenciler tarafından sesli ve sessiz olarak okunduktan sonra soru-cevap, özetleme, konu/ana fikir ayrımı gibi çalışmalar daha çok yapılmaktadır. Ateş (2010) tarafından yapılan araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin tahmin etme, çıkarım yapma, ana fikri belirleme, netleştirme/açıklama stratejilerini soru sorma stratejisini temel alarak kullandıkları, strateji kullanımına ilişkin öğretim veya rehberlikten ziyade sorgulayıcı bir rol üstlendikleri anlaşılmıştır.

Tahmin ederek okuma öğrencideki merak duygusunun gelişmesini sağlamaktadır. Bu okuma stratejisi ile öğrenci okunulacak olan ya da okunan metne karşı daha da ilgi duymuş olmaktadır (Gül, 2013: 29). Okuma öncesinde yapılan tahminler öğrenciye kendisi için bir okuma planı geliştirme ve konu hakkında tartışabilme fırsatı vermektedir. Okuyucu, bir metni okumadan önce kendini o metni okumaya hazırlamaktadır. Okumaya başlamadan önce metin

hakkında genel bir anlam çıkarmak amacıyla başlıklara, koyu renkle veya italik olarak yazılmış bölümlere dikkat etmek, metin hakkında tahminler yapmaya olanak sağlamaktadır. Metin ile ilgili herhangi bir kavram üzerinde yoğunlaşmak ve beyin fırtınası yapmak ise ön bilgilerin hatırlanmasına ve okuma öncesi soru üretilmesine yardımcı olmaktadır (Çöğmen, 2008: 11).

Ekiz, Erdoğan ve Uzuner (2012) tarafından yapılan araştırmada, okuduğunu anlama stratejilerinden TiÖD (Tahmin-İnceleme-Özetleme-Örgütleme Değerlendirme) okuduğunu anlama stratejisinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Sonuç olarak, TiÖD okuduğunu anlama stratejisinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirdiği anlaşılmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin tahmin etme stratejisini öğrenme ve kullanmalarının anlama becerilerini geliştirmesine kanıt sunması bakımından dikkate değerdir.

Tahmin etme sadece okuma öncesi yerine getirilmesi gereken rutin bir işlem olarak ele alınmamalıdır. Anlama becerilerini gelişmesine katkı sağladığı gibi çocuğun diğer zihinsel becerilerini kullanması ve gelişmesi için rol oynamaktadır. Ayvacı ve Yurt (2016) tarafından yapılan araştırmada tahmin etmenin, bilimsel süreç becerilerin kullanımı ve kazanımındaki yeri vurgulanmaktadır. Buna göre, bilimsel araştırma sürecinde gözlemler sonucunda elde edilen verilerin sınıflandırılmasından sonra neden-sonuç ilişkileri kurulmaktadır. Tahminde bulunma becerileri gelişmiş olan çocuklar neden-sonuç ilişkilerini daha etkili kurabilmektedirler.

Tahmin etme sürecinde öğretmenlerin dikkat etmesi gereken bir nokta da metin seçimidir. Okuma ve anlama becerilerinin gelişmesinde kullanılan metnin özellikleri başlı başına inceleme ve araştırma konusudur. Ancak temel dil becerilerine yönelik yapılacak etkinliklerde kullanılan metin öğrenci gelişim düzeyine uygun, okuma sevgisi ve motivasyonunu geliştirebilecek, doğru bilgiyi içeren, sanat duyarlılığına sahip metinler olmalıdır. Özellikle Türkçe ders kitapları, tür bakımından sınıf seviyesine uygun, okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımına uygun olarak üretilmiş metinlerden oluşmalıdır. Öğretmenlerin okuma çalışmalarına başlamadan önce gerek soru-cevap yoluyla, gerek resim inceleme ve anahtar kelimeler aracılığıyla öğrencinin metinle ilgili tahminlerini sınıfla paylaşması, yazması, anlatmasına imkân vermesi gerekmektedir. Tahmin etme işinin örnek bir metin üzerinden sesli düşünme, sesli okuma, resimlerle ilgili konuşma biçiminde öğretmen tarafından adım adım gösterilmesi en uygun uygulamadır. Öğrenci tahminlerinin okuma amacından kopmadan, metnin ve görselin odağından uzaklaşmadan kontrollü bir şekilde ilerlemesini sağlamak da yine öğretmene düşmektedir. Özellikle küçük yaş gruplarında tahmin yürütme, metinle alakası olmayan, düşüncelerin rastgele söylendiği yahut akla ilk gelenlerin amaçsız anlatıldığı bir işlem

olarak yanlış anlaşılabilir. Öğrenciler, tahminlerinin metinle ilgili olması gerektiğini, kendi fikirlerinin değerli olduğunu, öğretmenleriyle beraber tüm sınıf arkadaşlarının kendilerini dinlediğini kavramalıdır. Bunun için sesli ve sessiz okuma çalışmaları kadar okuma öncesinde tahminde bulunma çalışmalarına da yeterli zaman ayrılmalıdır. Öğrencinin “Metinde anlatılmak istenen nedir?”, “Metinle ilgili tahminlerim doğru mu?” gibi sorulara doğru yanıtlar vermesiyle birlikte kendi okumasını değerlendirmesi ve bu değerlendirme işinin kendiliğinden gerçekleşmesi beklenir. Bu otomatikleşme sürecinde diğer bir deyişle bireyin gerçek okuryazar olarak yetişmesinde, ilkokulun ilk yıllarında öğrencilerin okuma işi için oluşturdukları öğrenme çerçevesinin öğretmen tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Okuma sonrasında sınıf içinde tatlı bir rekabet ortamı oluşturularak tahminlerin doğruluğu kontrol edilmelidir. Kendi tahminlerinin doğru çıktığını gören öğrencilerin okuma motivasyonlarının artacağına inanılmaktadır.

Okul dışında, ev içi okuma-yazma çalışmalarında, anne-babalar, çizgi filmler, karikatürler, fotoğraf ve haritalar, kitaplar ve kitap kapakları üzerinden çocuklara tahmin yürütme etkinlikleri yaptırabilirler. Bu tür çalışmalar öğrencinin ifade ve düşünme becerilerini geliştirebileceği gibi kendine olan inancını da güçlendirebilir.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2013). Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri.(6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Akyol, H.(2007a). *Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi*.(6. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Ateş, S.(2010).ilköğretim beşinci sınıf Türkçe dersi öğrenme-öğretme sürecinin anlama öğretimi açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ayvacı, H. Ş., Yurt, Ö.(2016). Çocuk ve Bilim Eğitimi. Çocuk Ve Medeniyet Dergisi, 2016(1), 15-28. 08.12.2016 tarihinde <http://cocukvedenedeniyet.cocukvakfi.org.tr/index.php/CMD/article/view/14/1> adresinden edinilmiştir.
- Block, C.C., Rodgers, L.L., Johnson, R.B. (2004). *Comprehension Process Instruction*. New York: Guilford Press
- Carnine, D.W., Silbert, J., Kame'enui E.J. , Tarver,S.G., Jungjohann K.(2006) Teaching Struggling And At-Risk Readers A Direct Instruction Approach. New Jersey: Pearson Education
- Castilleja, G. (2012).“Is That Your Final Answer?” Before, During, and After Reading Strategies. Illinois Reading Council Journal. 40(1). <http://ehis.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdf> adresinden 13.03.2013 tarihinde alınmıştır.

- Coyne, M.D., Zipoli, Jr.R.P., Chard, D.J., Faggella-Luby, M., Ruby, M., Santoro, L.E., Baker, S.(2009). Direct Instruction of Comprehension: Instructional Examples From Intervention Research on Listening and Reading Comprehension. *Reading & Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, 25(2-3), 221-245. www.tandfonline.com/loi/urwl20 adresinden 30.06.2013 tarihinde alınmıştır.
- Çakıcı, D., Altunay, U. (2006). Ön Örgütleyiciler ve Öğretimde Kullanımları. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 11-20. http://arastirmax.com/bilimsel_yayin/kastamonu adresinden 30.07.2013 tarihinde alınmıştır.
- Çiftçi, Ö. (2007). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretim programında belirtilen okuduğunu anlamaya ilgili kazanımlara ulaşma düzeyinin belirlenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Çöğmen, S.(2008). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Kullandıkları Okuduğunu Anlama Stratejileri. Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Aydın.
- Duke, N.K., Pearson, P.D.(2002).Effective Practices for Developing Reading Comprehension. International Reading Association.
- Ekiz, D., Erdoğan, T. ve Uzuner, F.G. (2012). Okuma güçlüğü olan bir öğrencinin okuma becerisinin geliştirilmesine yönelik bir aksiyon araştırması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2).
- Gunning, T. G. (2005). *Creating literacy instruction for all students* (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon
- Gül, M. (2013). Ortaokul 6-7-8. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Amaç ve Stratejileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Güneş, F.(2009). Anlama Becerilerini Geliştirme. Eğitim ve Denetim. *Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası Yayın Organı (TEM-SEN)*, 7(20), 11-19.
- Güneş, F.(2013). Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller.(1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Güneş, F. (2007). Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma. Ankara: Nobel Yayınevi
- Karaman, P., Şahin, Ç., Durukan, H. (2014). Üstbilişin Öğrenme, Öğretme ve Ölçme-Değerlendirme Açısından İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 187-202. 08.12.2016 tarihinde [http://acikerisim.usak.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/usak/305/1003196659_MAKALE_8%20\(2\).pdf?sequence=1](http://acikerisim.usak.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/usak/305/1003196659_MAKALE_8%20(2).pdf?sequence=1) adresinden ulaşılmıştır.
- Kelley, M.J., Clausen-Grace, N.(2007).Comprehension Shouldn't Be Silent. Newark: International Reading Association.
- Kuruyer, H.G., Özsoy, G. (2016).İyi ve Zayıf Okuyucuların Üstbilişsel Okuma Becerilerinin İncelenmesi: Bir Durum Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(2), 771-788. 08.12.2016 tarihinde <http://79.123.169.199/ojs/index.php/Kefdergi/article/view/523> adresinden ulaşılmıştır.
- Özaltun Çelik, A., Bukova Güzel, E. (2016).Bir Matematik Öğretmenin Ders İmeci Boyunca Öğrencilerin Düşüncelerini Ortaya Çıkaracak Soru Sorma Yaklaşımları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 7(2), 365-392. 15.11.2016 tarihinde

https://www.researchgate.net/profile/Esra_Bukova_Guezel/publication/306435560 adresinden edinilmiştir.

- Özyılmaz, G.(2010).İlköğretim 7. sınıf öğrencilerine okuduğunu anlama stratejilerinin öğretiminin okuduğunu anlama başarısı üzerine etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pressley, M., Gaskins, I. (2006). Metacognitively competent reading comprehension is constructively responsive reading: How can such reading be developed in students? *Metacognition and Learning*, 1, 99– 113.
- Rasinski, T.V., Padak, N.D., Fawcett, C. (2010) Teaching Children Who Find Reading Difficult.(4. Baskı) Boston: Pearson Education-USA
- Reutzel, D.R., Cooter, R.B.(2009). *The Essentials Of Teaching Children To Read: The Teacher Makes The Difference*. Boston: Pearson Education
- The Institute Of Education Sciences (2010) Improving Reading Comprehension in Kindergarten Through 3rd Grade. (NCEE 2010-4038) Washington, DC: National Center for Education Evaluation and Regional Assistance, Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education. www.eric.ed.gov/PDFS/ED512029.pdf adresinden 22.06.2013 tarihinde alınmıştır.
- Tompkins, G.E. (2006). Literacy for the 21st century: a balanced approach. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Tuna, L.(2016). Okuma Stratejilerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı Kazanmasına, Okuma Tutumuna Ve Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Türk Dil Kurumu (2013). Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük. Ankara:TDK <http://tdkterim.gov.tr/bts/> adresinden 10.04.2012 tarihinde alınmıştır.
- Ülper, H.(2010). *Okuma ve Anlamlandırma Becerilerinin Kazandırılması*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

The Role of ‘Prediction Strategy’ in Reading Comprehension

SUMMARY

Reading enriches reader’s inner world and it is also a learning tool. Readers who are sufficient and intelligent in reading are also good at several fields such as thinking, learning, comprehending and communicating. Reading, as a fundamental language skill, starts at primary school yet it marks the entire life of an individual. Reading success, reading time, habit of reading, aim of reading, reading attitude and motivation affect academic life of a person. This necessities careful design and structuring of reading education and reading-learning process and also requires conducting the practices effectively.

The aim of reading is to comprehend. Comprehension is making an inference while reading and then constructing this inference. A Reading activity that does not end with comprehension cannot be regarded successful. Since the beginning of the primary school years, teaching reading and writing should essentially focus on developing literacy skills. Students, as readers, should be taught methods and techniques essential for reading process. Following questions should be looked into to identify whether the text is understood by the student:

- 1)Can the student identify the theme of the text?
- 2)Can s/he identify the gist of the text?
- 3)Can s/he identify supporting ideas of the text?
- 4)Can s/he accurately elicit the meanings of the unknown vocabulary, idioms, concepts, collocations?

Comprehending a text requires analysing; using prior knowledge by skimming the text; analysing the length and structure of the text; predicting; relating the text with one’s own experiences; identifying essential ideas in the text and summarising. There are many strategies and methods that readers use to develop their comprehension skills. The phases of reading and the strategies and methods employed during this process are presented below:

1.Before Reading: Revision, activating prior knowledge, identifying and predicting the aim of reading

2.During Reading: Reading fluently, checking comprehension (Akyol, 2013), predicting, questioning, taking notes, identifying the gist and underlining the text.

3.After reading: Summarizing the text, making inferences from the text, asking questions, assessing the predictions and re-telling

Preparatory work is needed before starting to read a text. Life experiences of students, what they learned from other courses, previous reading and observations should be taken as “prior knowledge”. As a good reader, student should be able to use prior knowledge when s/he sees a new text. Another important point at this point is to “skim the text.” Looking at the text means analysing the main and sub title(s), pictures, author’s name, bold and underlined parts (if any) of the text and number of paragraphs in the text. This helps young readers evaluate the text quickly.

One of the strategies that help comprehension in the process of pre-reading is “predicting”. Predicting is what is envisaged about the topic and expressing an opinion about it. Predicting within the process of reading and comprehending are based on some assumptions about the text before reading. Prediction before reading forms hypothesis about the content of the text on the basis of title, visuals, key words, genre and style of the text. Predicting helps individual to reach an inner tension and a satisfactory end. For instance, it helps to select a correct book to answer a question. It gives a reason or justification for reading and helps finding out what is right. Simply, good readers predict.

When students predict, they create an expectation about what to come across in the text and customise the knowledge they hope to learn from the text by making estimations about possible situations. Use and learning process of prediction as a comprehension strategy is explained below:

1. Asking students prior questions about the topic
2. Explaining how to read the title before predicting.
3. Asking students their predictions
4. Comparing their predictions with the text during the reading process
5. Checking the accuracy of predictions after reading
6. Talking about how predicting can benefit students.

In the process of prediction, teachers should ask students questions about the text. They should guide them to summarize the text, to ask new questions to make necessary explanations and to predict what will happen in the following paragraphs of the text. Before

reading the entire text, students should write a prediction on the topic or content of the text. When students cannot employ their comprehension skills by skimming the text and taking notes, it is necessary to give them clues about the text or make amendments on the text. When such work is not done, many students continue reading without realising the self-comprehension process. With sufficient practice, it can be ensured that student can elicit the gist of the text. As students continue such practices, they do not only identify the gist but also display high level of thinking skills employed by good readers.

In the process of prediction, problems arising from the reader can also come up. Student may not have understood how to use prior knowledge. If student is unable to realise the signs in the text, then his/her prediction may not be closely related with the content of the text. Teaching students how to identify and use the text characteristics is important in developing pre-reading skills. Before starting the reading practices, teachers should provide an opportunity for students to share their predictions with class by question-answer method, picture analysis or eliciting key words. It is again teacher’s responsibility to continue in controlled manner the process without losing the aim of reading and moving away from the focus of the text and visual.

